

Asia: VN/27452/2020/

Työryhmän mietintö julkisuuslain ajantasaistamisesta

Yleisperustelut sekä suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Huomionne yleisperusteluista sekä suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys -jaksosta (mietinnön jaksot 2-5 ja 10)?

Työeläkevakuutusyhtiöiden asemaa yksityisiä yhtiöinä ei ole huomioitu

Yksityisten työeläkevakuutusyhtiöiden näkökulmasta mietinnössä ei ole huomioitu niiden perusolemusta yksityisinä yhtiöinä, jotka harjoittavat kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa. Mietinnössä ei ole tunnistettu julkisuuslain ja koko julkisen hallintotehtävän käsitteen epäsopivuutta yksityisten vakuutusyhtiöiden toimintaan. Tarkastelu on pääasiassa julkisoikeuslähtöistä eikä yksityisten vakuutusyhtiöiden tilannetta ole selvitetty riittävästi.

Laaja julkisuusperiaatteen toteuttaminen voi olla ristiriidassa esimerkiksi kilpailuoikeuden kanssa, mutta tähän kollisiotilanteeseen ei ole esitetty mietinnössä ratkaisua. Jos työeläkevakuutusyhtiöiden hankinnat ja rekrytoinnit tulisivat muutoksen myötä julkisiksi, avaisi se kilpailijoille pääsyn toistensa tietoihin tavalla, joka vääristäisi kilpailua.

Työeläkevakuutukset rahoitetaan yksityisin vakuutusmaksuin

Lakisääteisten vakuutusten rahoitus on yksityistä perustuen yksityisiin vakuutusmaksuihin. Myös työeläkemaksut ovat yksityisoikeudellisia vakuutusmaksuja eivätkä vero- ja tai muita maksuja valtiolle (PeVL 8/1992, PeVL 30/2005, HE 45/2005). Työeläkevakuutusmaksujen saajana on yksityisoikeudellinen työeläkevakuutusyhtiö tai eläkelaitos, eikä maksu mene välillisestikään valtiolle, ja vakuutettuina ovat yksityisen sektorin työntekijät ja vakuutuksenottajina ovat yksityiset työnantajat. Työeläkevakuutusmaksulla on selvä vakuutusperiaatteen mukainen yhteys työntekijälle aikanaan maksettavaan eläkkeeseen. Oikeus työeläkkeeseen ansaitaan palvelussuhteen kestäessä, joten tällä tavoin ansaittava, mutta vasta myöhemmin maksettava etuus on työsuorituksen vastikkeen osa. Vakuutusmaksuista ja niiden sijoittamisesta kertyvät yksityisen sektorin eläkerahastot eivät ole julkisia varoja. Toiminnan yksityisoikeudellinen luonne on siis tältäkin osin selvä.

Yhdymme Finanssiala ry:n lausuntoon.

Soveltamisalan laajentamista koskevat ehdotukset

Miten arvioitte vaikutuksia, joita seuraa mietinnössä ehdotetun julkisuuslain soveltamisalan laajentamisesta julkisen hallintotehtävän hoitamiseen kokonaisuudessaan? Onko mietinnössä jäänyt tältä osin tunnistamatta joitakin erityisiä vaikutuksia, jotka liittyvät organisaationne erityispiirteisiin?

Mietinnössä ei ole perusteltu sitä, miksi työeläkevakuutusyhtiöiden toiminnan tulisi kuulua nykyistä laajemmin julkisuuslain soveltamisalaan. Soveltamisalan laajentamiselle ei ole tarvetta työeläkevakuutusyhtiöiden kohdalla.

Yhdymme Finanssiala ry:n lausuntoon.

Miten arvioitte vaikutuksia, joita seuraa mietinnössä ehdotetun julkisuuslain soveltamisalan laajentamisesta julkisyhteisön määräysvallassa oleviin yhteisöihin ja säätiöihin? Onko mietinnössä jäänyt tältä osin tunnistamatta joitakin erityisiä vaikutuksia, jotka liittyvät organisaationne erityispiirteisiin?

Ei lausuttavaa.

Minkälaisia erilaisia turvallisuuteen liittyviä vaikutuksia arvioitte mietinnössä ehdotetulla julkisuuslain soveltamisalan laajentamisella olevan? Ovatko voimassa olevan julkisuuslain salassapitoperusteet riittävät suojaamaan tietoja, joita on ehdotuksen mukaan soveltamisalan piiriin uutena tai laajemmin tulevien toimijoiden hallussa? Onko organisaatiollanne hallussa tietoja, joiden salassapito olisi välttämätöntä esimerkiksi turvallisuusnäkökohtien vuoksi eikä niiden salassapito ole mahdollista voimassa olevassa laissa tai erityislaeissa säädettyjen salassapitoperusteiden perusteella?

Ei lausuttavaa.

Muut mietinnön ehdotukset

Olisiko muilla kuin lain soveltamisalaa laajentavilla ehdotuksilla organisaationne näkökulmasta turvallisuusvaikutuksia ja minkälaisia nämä vaikutukset olisivat?

Yhdymme Finanssiala ry:n lausuntoon.

Lakiehdotus ja säännöskohtaiset perustelut

Huomionne luvuittain lakiehdotukseen ja sitä koskeviin säännöskohtaisiin perusteluihin?

1 luku

5 § Lain soveltaminen muihin kuin viranomaisiin

Yhdymme Finanssiala ry:n lausuntoon.

2 luku

-

3 luku

-

4 luku

15 § Julkinen henkilötieto

Yhdymme Finanssiala ry:n lausuntoon.

5 luku

-

6 luku

28 § Salassa pidettävät tiedot

Yhdymme Finanssiala ry:n lausuntoon.

7 luku

-

8 luku

43 § Voimaantulo

Yhdymme Finanssiala ry:n lausuntoon.

Muut huomiot

Muut mahdolliset huomionne?

Yhdymme Finanssiala ry:n lausuntoon.

Malinen Ulla
Ilmarinen